

Besluitnummer: 2019/63

Aanwijzing ligplaatsen tankschepen om te wachten

De directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied

Gelet op:

- Artikel 6.1 lid 1 en 2 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019;
- het Besluit mandaat, volmacht en machtiging van 3 december 2019 met nummer ZD2019-004323 op basis waarvan door de directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied in mandaat besluiten kunnen worden genomen, namens het college van burgemeester en wethouders.

Overwegende dat:

- Het college, en in mandaat de directeur Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied, op grond van de Regionale Havenverordening 2019 de bevoegdheid heeft om openbare ligplaatsen voor tankschepen aan te wijzen; daaronder begrepen is de bevoegdheid om openbare ligplaatsen aan te wijzen ten behoeve van de uit te voeren activiteiten op die ligplaats;
- De bevoegdheid de mogelijkheid biedt openbare ligplaatsen aan te wijzen, waar deze schepen veilig en verantwoord ligplaats kunnen nemen;
- Er een noodzaak is tot het vast stellen van ligplaatsenbeleid voor tankschepen geladen met of leeg van onverpakte vloeibare gevaarlijke en schadelijke stoffen op openbare ligplaatsen;
- Er bij de onderhavige aanwijzing rekening is gehouden met de aspecten externe veiligheid en milieubelasting in relatie tot de aard en hoeveelheden van de gevaarlijke en schadelijke stoffen en de door de schepen uitgevoerde activiteiten tijdens het wachten, zoals schoonmaken en repareren.
- Er bij de onderhavige aanwijzing aangesloten wordt bij de zonering, zoals genoemd in de Gebiedsvisie Externe Veiligheid Westpoort.

Besluit:

I.

De volgende openbare ligplaatsen aan te wijzen, waar tankschepen geladen met of leeg van vloeibare, onverpakte, gevaarlijke of schadelijke stoffen ligplaats mogen nemen om te wachten, zoals aangegeven op de gewaarmerkte plattegrond opgenomen in de bijlage van dit besluit. Dit besluit is niet van toepassing voor het innemen van deze ligplaatsen ten behoeve van het rechtstreeks overslaan van lading (boord-boord overslag).

- a. Afrikahaven, afmeerpalen
- b. Amerikahaven, wacht- en overslagpalen
- c. Hornhaven, Boei 2
- d. Mercuriushaven, Overslag Boeien Noord en Overslag Boeien Zuid
- e. Vlothaven, Meerboei 6

II.

Aan de aanwijzing zijn de volgende algemene voorschriften verbonden:

- a. De kapitein of schipper van het tankschip dient zich bij het nemen van ligplaats te houden aan de aanwijzingen van de havenmeester;
- b. De kapitein of schipper van het tankschip is gehouden bij het nemen van ligplaats andere wettelijke regelingen in acht te nemen.

III.

Aan de aanwijzing zijn per ligplaats de volgende specifieke voorschriften en beperkingen verbonden:

- a. Afrikahaven, afmeerpalen
 - i. Ligplaats nemen (wachten)
 1. Er gelden géén beperkingen ten aanzien van het type tankschepen en het type lading.
 - ii. Schoonmaken (inclusief ventileren) en afgifte van slops
 1. Schoonmaken geschiedt conform de artikelen 4.10, 4.11 en 4.12 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019, met de beperking dat schoonmaken als bedoeld in artikel 4.11, eerste, tweede, vierde en vijfde lid alléén is toegestaan voor tankschepen die herladen in Amsterdam.
 2. De afgifte van residuen afkomstig van ladingen, die ingevolge de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 vallen onder de opsomming van artikel 4.11, eerste lid, mag slechts plaatsvinden met gebruik van een dampretouraansluiting.
 3. Deze locatie wordt aangewezen als ligplaats, die door de havenmeester als bevoegde autoriteit voor het ADN¹ kan worden toegewezen voor het ontgassen van binnenvaarttankers. De aanvraag geschiedt per VHF kanaal 14 en aan de toewijzing kunnen nadere voorwaarden worden gesteld.
 - iii. Repareren
 1. Repareren geschiedt conform artikel 4.5 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.
- b. Amerikahaven, wacht- en overslagpalen
 - i. Ligplaats nemen (wachten)
 1. Er gelden géén beperkingen ten aanzien van het type tankschepen en het type lading.
 - ii. Schoonmaken (inclusief ventileren) en afgifte van slops
 1. Schoonmaken geschiedt conform artikel 4.10, 4.11 en 4.12 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019, met de beperking dat schoonmaken als bedoeld in artikel 4.11, eerste, tweede, vierde en vijfde lid alléén is toegestaan voor tankschepen die herladen in Amsterdam.
 2. De afgifte van residuen afkomstig van ladingen, die ingevolge de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 vallen onder de opsomming van artikel 4.11, eerste lid, mag slechts plaatsvinden met gebruik van een dampretouraansluiting.

¹ ADN: Europees Verdrag inzake het internationaal vervoer van gevaarlijke stoffen over de binnenwateren.

- iii. Repareren
 - 1. Repareren geschiedt conform artikel 4.5 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.
- c. Hornhaven, Boei 2
 - i. Ligplaats nemen (wachten)
 - 1. Er gelden géén beperkingen ten aanzien van het type tankschepen en het type lading.
 - ii. Schoonmaken (inclusief ventileren) en afgifte van slops
 - 1. Schoonmaken geschiedt conform artikel 4.10, 4.11 en 4.12 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019, met de beperking dat schoonmaken als bedoeld in artikel 4.11, eerste, tweede, vierde en vijfde lid alléén is toegestaan voor tankschepen die herladen in Amsterdam.
 - 2. De afgifte van residuen afkomstig van ladingen, die ingevolge de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 vallen onder de opsomming van artikel 4.11, eerste lid, mag slechts plaatsvinden met gebruik van een dampretouraan sluiting.
 - iii. Repareren
 - 1. Repareren geschiedt conform artikel 4.5 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.
- d. Mercuriushaven, Overslag Boeien Noord en Overslag Boeien Zuid
 - i. Ligplaats nemen (wachten)
 - 1. Er mogen geen gastankers ligplaats nemen.
 - 2. Er mogen géén tankschepen, geladen met of leeg van brandbare vloeistoffen met een vlampunt lager dan 55 graden Celsius, ligplaats nemen, tenzij de atmosfeer in deze tanks ten hoogste 8% zuurstof- of maximaal 20% van de laagste explosiegrens brandbare gassen bevat en waarvan de tanks gesloten zijn.
 - ii. Schoonmaken (inclusief ventileren) en afgifte van slops
 - 1. Er mogen géén tanks, leeg van gevaarlijke of schadelijke stoffen, worden schoongemaakt.
 - 2. Er mag géén afgifte plaats vinden van residuen afkomstig van ladingen, die ingevolge de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 vallen onder de opsomming van artikel 4.11, eerste lid.
 - iii. Repareren
 - 1. Repareren geschiedt conform artikel 4.5 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.
- e. Vlothaven, Meerboei 6
 - i. Ligplaats nemen (wachten)
 - 1. Er mogen geen gastankers ligplaats nemen.
 - 2. Er mogen géén tankschepen, geladen met of leeg van brandbare vloeistoffen met een vlampunt lager dan 55 graden Celsius, ligplaats nemen, tenzij de atmosfeer in deze tanks

ten hoogste 8% zuurstof- of maximaal 20% van de laagste explosiegrens brandbare gassen bevat en waarvan de tanks gesloten zijn.

- ii. Schoonmaken (inclusief ventileren) en afgifte van slops
 - 1. Er mogen géén tanks, leeg van gevaarlijke of schadelijke stoffen, worden schoongemaakt.
 - 2. Er mag géén afgifte plaats vinden van residuen afkomstig van ladingen, die ingevolge de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 vallen onder de opsomming van artikel 4.11, eerste lid.
- iii. Repareren
 - 1. Repareren geschiedt conform artikel 4.5 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.

IV.

In te trekken het besluit van de havenmeester van Amsterdam met nummer 043 / RHN / 2017.

V.

Dit besluit treedt in werking 3 dagen na bekendmaking in een Bekendmaking aan de scheepvaart IJmond Noordzeekanaalgebied Centraal Nautisch Beheer (BASIJN).

Bijlage: plattegrond d.d. 3 december 2019 met nummer N0391_v02, openbare ligplaatsen tankschepen wacht besluitnummer 2019 / 63 behoort bij dit besluit.

Aldus vastgesteld namens het college van burgemeester en wethouder op 3 januari 2020.

De directeur van het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied

J.H.M. Mateyo

Toelichting

Inleiding

Aanwijzing van ligplaatsen tankschepen om te wachten zoals dat is vastgesteld bij het besluit van de havenmeester van Amsterdam per 13 november 2017 nr. 043 / RHN / 2017, dient vanwege de nieuwe Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 te worden aangepast.

Bovendien is boei 2 in de Amerikahaven opgenomen waardoor deze ligplaats is komen te vervallen. De voorwaarden per ligplaats zijn niet gewijzigd. Voor alle duidelijkheid volgt hieronder de volledige toelichting van het besluit.

Tot slot dient het besluit te worden aangepast omdat de tekening die bij het besluit van de havenmeester van Amsterdam per 13 november 2017 nr. 043 / RHN / 2017 zat niet correct was. Dat is in dit besluit rechtgezet.

In dit besluit worden de openbare ligplaatsen aangewezen waar tankschepen geladen met of leeg van onverpakte vloeibare gevaarlijke en schadelijke stoffen ligplaats mogen nemen om te wachten. Uit het oogpunt van veiligheid, milieu en een efficiënte ordening in de haven was het noodzakelijk om de openbare ligplaatsen aan te wijzen waar deze tankschepen mogen afmeren en de toegestane activiteiten tijdens het wachten per ligplaats te omschrijven. Bij het aanwijzen van de bedoelde openbare ligplaatsen is rekening gehouden met de aspecten externe veiligheid en milieubelasting in relatie tot de aard en hoeveelheden van de gevaarlijke en schadelijke stoffen en de door de schepen eventueel uitgevoerde activiteiten schoonmaken en repareren tijdens het wachten. Daarnaast wordt aangesloten bij de zonering van de gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort, waarbij in zone I de meest risicovolle activiteiten plaatsvinden.

De operationele milieu- en veiligheidsvoorwaarden die vervolgens aan deze activiteiten worden gesteld zijn bij of krachtens de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 als apart artikel opgenomen. (Artikel 4.5 Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 (Verrichten van werkzaamheden) en de artikelen 4.10, 4.11 en 4.12 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 (het schoonmaken van tankschepen)). Deze artikelen en eventuele aanvullingen of afwijkingen worden in dit besluit bij de specifieke voorwaarden van de activiteiten per ligplaats vermeld.

De activiteit boord-boord overslag van vloeibare lading op openbare ligplaatsen is uitgezonderd; aan te wijzen openbare ligplaatsen waar deze activiteit plaats mag vinden en de voorschriften en beperkingen worden voor deze activiteit in een separaat besluit vastgesteld.

De operationele nautische beperkingen per ligplaats qua ruimtebeslag worden separaat gesteld bij of krachtens artikel 3.11 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.

In artikel 3.1, eerste lid, onder f van het Havenreglement Noordzeekanaalgebied 2012 wordt specifiek een uitzondering gemaakt voor het ligplaats nemen van tankschepen met gevaarlijke stoffen buiten het oliehavengebied, indien dit schip valt onder de bepalingen van dit besluit. Op deze wijze kunnen deze tankschepen op de aangewezen openbare ligplaatsen afmeren, ondanks het feit dat deze ligplaatsen buiten het oliehavengebied liggen.

Achtergrond

In de aanbevelingen van de International Maritime Organisation (IMO), the safe handling of dangerous cargoes in port areas, is de volgende tekst opgenomen:

“The Port Authority should be empowered to:

Direct when and where a ship, having any dangerous cargoes should anchor, moor, berth or remain within the port area, taking into consideration relevant matters such as the quantity and nature of the dangerous cargoes involved, the environment, the population, the weather conditions; “

Instrument havenverordening

De havenmeester heeft voor de uitvoering van dit toelatingsbeleid van schepen met gevaarlijke en schadelijke stoffen een toetsingskader nodig waarin de criteria voor toelating bepaald zijn. Met andere woorden, welke activiteiten mogen onder welke voorwaarden op welke ligplaats worden uitgevoerd. De uitwerking hiervan is geregeld via plaatselijke regelgeving, de Regionale Havenverordening. Specifiek te noemen zijn de artikelen die gaan over ordening en de operationele voorschriften, die voorwaarden stellen aan activiteiten die door of op het schip worden uitgevoerd.

Ordening

In de havenverordening is onder andere een gebiedszonering opgenomen van oliehavengebieden en niet-oliehavengebieden, een ligplaatszonering voor schepen met verpakte gevaarlijke stoffen en een invaarverbod voor niet-beroepsvaart in bepaalde havenbekkens. Deze genoemde ordeningsartikelen sluiten aan op andere wetgeving, waaronder het Binnenvaartpolitiereglement en het ADN. In deze regelingen worden de ligplaatsen geregeld waar binnenvaartschepen met gevaarlijke stoffen ligplaats mogen nemen. Daarnaast sluiten deze ordeningsbepalingen aan op de milieuvergunningen van de stuwadoorsbedrijven, die bepaalde type schepen ontvangen. Zo zijn de oliehavengebieden gesitueerd bij de olieterminals die tankschepen ontvangen. Op deze wijze wordt geregeld welke schepen op welke ligplaatsen mogen afmeren om een goede veiligheidsstructuur op het water in de haven te kunnen waarborgen.

Operationele voorschriften: voorwaarden aan activiteiten

In de havenverordening zijn operationele voorschriften opgenomen ter voorkoming van gevaar, schade of hinder door activiteiten die aan of door (zee)schepen kunnen worden uitgevoerd. Deze activiteiten zijn onder andere afgifte van slops, repareren en schoonmaken.

Strekking van dit besluit

Dit besluit regelt specifiek de leemte in het ligplaatsenbeleid voor tankschepen met onverpakte vloeibare gevaarlijke en schadelijke stoffen op openbare ligplaatsen, gelegen buiten de oliehavengebieden. Uit het oogpunt van veiligheid, milieu en een efficiënte ordening in de haven was het noodzakelijk om de openbare ligplaatsen aan te wijzen waar deze tankschepen mogen afmeren om te wachten en om per ligplaats de toegestane activiteiten te omschrijven.

Om een goede afweging te kunnen maken, welke activiteiten onder welke beperkingen op welke openbare ligplaatsen verantwoord plaats kunnen vinden, wordt per openbare ligplaats een onderbouwing gegeven. Deze onderbouwing bevat een inschatting van de milieugevolgen (lucht en veiligheid) op de betreffende ligplaats.

Daarnaast zal een jaarlijkse monitor plaatsvinden en zullen de veranderingen in de omgeving (aansluiting op bestemmingsplan aan land) permanent worden beschouwd, zodat wanneer noodzakelijk tijdig aanpassingen aan de toegestane activiteiten op de locatie kunnen worden doorgevoerd via een herzien besluit.

Motivatie per ligplaats

Gelet op de resultaten en conclusies van het onderzoek "Externe veiligheidsrisico's van activiteiten met onverpakte vloeibare gevaarlijke stoffen in de haven van Amsterdam", uitgevoerd door Royal Haskoning in 2009 en 2011, zijn per openbare ligplaats de (niet) toegestane activiteiten en de bijbehorende voorschriften en beperkingen per openbare ligplaats beschreven, als integraal onderdeel van het besluit. Daarnaast is bij de aanwijzing tevens rekening gehouden met de gebiedsvisie externe veiligheid Westpoort, zodat de toegestane activiteiten passen binnen het karakter van het gebied.

De uitvoering van de toegestane activiteiten zoals onder andere repareren, schoonmaken en bunkeren valt onder de operationele werkingssfeer van de betreffende artikelen bij of krachtens de

Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019. Naast deze milieu- en veiligheidsbepalingen zijn er op de betreffende ligplaats soms nog nautische beperkingen die verband houden met de afmetingen (lengte, breedte, diepgang) van de schepen in relatie tot de beschikbare ruimte ter plaatse. Deze beperkingen zijn per ligplaats opgenomen via een apart besluit op basis van artikel 3.11 van de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019.

Afrikahaven, afmeerpalen

Deze locatie is vanwege de ligging in een havenbekken beschermt, waardoor de kans op aanvaring zeer gering is. Tevens is deze locatie niet vrij toegankelijk en zijn er in de nabijheid van deze locatie géén kwetsbare objecten. Het is derhalve vanuit de ordening en externe veiligheid acceptabel om tankschepen met alle soorten ladingen toe te laten op deze locatie. Ook alle operationele activiteiten die samenhangen met wachten zoals schoonmaken, repareren, bunkeren en slops afgeven kunnen gelet op de omgeving zonder problemen plaatsvinden onder de operationele voorwaarden, die bij of krachtens de Regionale Havenverordening Noordzee-kanaalgebied 2019 gesteld worden. Voor het droogmaken na het wassen van de tanks met vloeibare gevaarlijke stoffen geldt de beperking, dat dit alléén is toegestaan indien herladen wordt in Amsterdam om emissies in de haven te minimaliseren. Om de risico's en overlast te beperken, zijn operaties met betrekking tot de afgifte van vloeibare gevaarlijke stoffen alleen dan toegestaan, wanneer bewerkstelligd kan worden dat er géén emissies plaatsvinden van gevaarlijke stoffen (dampretourverplichting).

Deze locatie is hiernaast aangewezen als locatie voor binnenvaarttankers om te ontgassen. De specifieke toestemming voor deze activiteit is niet geregeld bij of krachtens de Regionale Havenverordening 2019, maar is vastgelegd in het ADN. Door of namens de Havenmeester, als bevoegde autoriteit voor het ADN, kan de ligplaats worden toegewezen aan de binnentankvaart, waarbij op basis van het ADN nadere voorwaarden kunnen worden gesteld. Hierbij wordt dezelfde lijn gehanteerd als voor de zeetankvaart; de mogelijkheid tot toestemming is alleen aanwezig, als er herladen wordt in Amsterdam. Aanvragen van deze toestemming op basis van het ADN kan door de binnentankvaart geschieden op VHF kanaal 14.

Amerikahaven, wacht- en overslagpalen

Deze locatie is vanwege de ligging in een havenbekken beschermt, waardoor de kans op aanvaring zeer gering is. Tevens is deze locatie niet vrij toegankelijk. Het is derhalve vanuit de ordening en externe veiligheid acceptabel om tankschepen met alle soorten lading toe te laten op deze locatie. Ook alle operationele activiteiten die samenhangen met wachten zoals schoonmaken, repareren, bunkeren en slops afgeven kunnen gelet op de omgeving zonder problemen plaatsvinden onder de operationele voorwaarden, die bij of krachtens de Regionale Havenverordening Noordzee-kanaalgebied 2019 gesteld worden. Voor het droogmaken na het wassen van de tanks met vloeibare gevaarlijke stoffen geldt de beperking, dat dit alléén is toegestaan indien herladen wordt in Amsterdam om emissies in de haven te minimaliseren. Om de risico's en overlast te beperken, zijn operaties met betrekking tot de afgifte van vloeibare gevaarlijke stoffen alleen dan toegestaan, wanneer bewerkstelligd kan worden dat er géén emissies plaatsvinden van gevaarlijke stoffen (dampretourverplichting).

Hornhaven, boei 2

Deze locatie is vanwege de ligging in een havenbekken beschermt, waardoor de kans op aanvaring zeer gering is. Tevens is deze locatie niet vrij toegankelijk. Het is derhalve vanuit de ordening en externe veiligheid acceptabel om tankschepen met alle soorten lading toe te laten op deze locatie. Ook alle operationele activiteiten die samenhangen met wachten zoals schoonmaken, repareren, bunkeren en slops afgeven kunnen gelet op de omgeving zonder problemen plaatsvinden onder de operationele voorwaarden, die bij of krachtens de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 gesteld worden. Voor het droogmaken na het wassen van de tanks met vloeibare gevaarlijke stoffen

geldt de beperking, dat dit alléén is toegestaan indien herladen wordt in Amsterdam om emissies in de haven te minimaliseren. Om de risico's en overlast te beperken, zijn operaties met betrekking tot de

afgifte van vloeibare gevaarlijke stoffen alleen dan toegestaan, wanneer bewerkstelligd kan worden dat er géén emissies plaatsvinden van gevaarlijke stoffen (dampretourverplichting).

Mercuriushaven, Overslag Boeien Noord en Overslag Boeien Zuid

De boeien in de Mercuriushaven liggen op voor aanvaring meer risicovolle locaties. De Overslag Boeien Noord liggen nabij de monding van de Mercuriushaven en de Overslag Boeien Zuid liggen aan de drukke vaarweg in de Mercuriushaven. Hierdoor zijn de risico's van het vrijkomen van lading bij een aanvaring aanzienlijk. De toegestane activiteiten zijn, gelet op het karakter van de omgeving, beperkt. Om de risico's en overlast te beperken, zijn operaties met betrekking tot schoonmaken en afgifte van vloeibare gevaarlijke stoffen niet toegestaan, omdat dit bij het vrijkomen van deze stoffen risico's met zich mee kan brengen.

Vlothaven, meerboei 6

Deze locatie is, vanwege de ligging in een havenbekken, weliswaar beschut, maar er is veel bestemmingsverkeer voor de bedrijven in dit havenbekken. De toegestane activiteiten zijn beperkt, gelet op het karakter van de omgeving. Om de risico's en overlast te beperken, zijn operaties met betrekking tot schoonmaken en afgifte van vloeibare gevaarlijke stoffen niet toegestaan, omdat dit bij het vrijkomen van deze stoffen risico's met zich mee kan brengen.